



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3989/2018
18.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Катанић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарства одбране, коју заступа Војно правобранилаштво из Београда, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1608/17 од 08.02.2018. године, у седници одржаној 18.09.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1608/17 од 08.02.2018. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 16373/14 од 04.10.2016. године, исправљеном решењем истог суда од 15.11.2016. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име накнаде нематеријалне штете исплати: за умањење опште животне активности 900.000,00 динара, физичке болове 150.000,00 динара и страха 120.000,00 динара (укупано 1.170.000,00 динара) са законском затезном каматом почев од 04.10.2016. године, до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу наконди трошкове парничног поступка у износу од 245.125,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1608/17 од 08.02.2018. године, преиначена је првостепена пресуда исправљена решењем истог суда од 15.11.2016. године и тужбени захтев је одбијен. Преиначено је решење о трошковима поступка тако што је одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка, а захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен као неоснован.

Против правноснажне другостепене пресуде ревизију је благовремено изјавио тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. овог закона, јер другостепени суд није погрешно применио одредбе овог закона, а што је могло утицати на доношење правилне и законите одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као професионално војно лице (припадник ЈНА) учествовао у ратним дејствима у Хрватској (од 21.09.1991. године до 10.10.1991. године и од 24.12.1991. године до 19.05.1992. године) и у борбеним дејствима на Косову и Метохији (од 30.07.1998. године до 17.09.1998. године), као и за време НАТО агресије (од 24.03.1999. године до 26.06.1999. године). Због услова на ратишту и извршавања војних задатака, доживљавао је психотрауматска искуства која су довела до поремећаја здравља у виду појаве психичког поремећаја у форми посттрауматског стресног поремећаја и обољења кичме. Први симптоми јавили су се за време НАТО бомбардовања 1999. године, када је са муком извршавао борбене задатке, јер је већ тада осећао психичке проблеме и страх, као и болове у кичми који су били изазвани претходним заробљавањем у Хрватској. Свакодневне психичке сметње су се јавиле око 2000. године, када се јавио лекару неуропсихијатру, када је код тужиоца дијагностификовано да болује од ПТСП-а. Прве тегобе са кичмом осетио је десетак година пре хируршке интервенције, а у току 2004. године је оперисао дискус. У току борбених дејстава на Косову и Метохији је преносио тешке сандуке са ракетама и тада су му се јавили болови које има повремено везано за физичко ангажовање. Виша војнолекарска комисија је 27.03.2008. године, оценила да је тужилац трајно неспособан за службу у Војсци Србије и решењем Фонда СОВО од 27.05.2008. године, признато му је право на инвалидску пензију почев од 23.04.2008. године. Дијагноза због које је проглашен неспособним за службу у војсци је посттрауматски стресни поремећај- ПТСП, који му је дијагностификован 2000.године. На основу налаза судског вештака неуролошке струке утврђено је да се не може успоставити узрочно-последична веза између укљештења дискуса и учешћа тужиоца у ратним дејствима у Хрватској и на Косову и Метохији, већ да је оптерећење кичме ношењем терета, могло утицати на погоршање тегоба. Тужилац је трпео болове и страх утврђеног интензитета и трајања. Из усаглашених налаза вештака ортопедске и неуролошке струке умањење опште животне активности тужиоца са оба аспекта износи 50% трајно.Тужилац се обраћао туженој 25.07.2008. године, захтевом за обештећење ван спора, али до мирног решења није дошло. Тужбу у овом поступку је поднео 10.12.2009.године.

На основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд је прихвативши налаз и мишљење вештака да је тужиочева болест- ПТСП, добила коначан облик 27.03.2008. године када је решењем војнолекарске комисије утврђено да је због посттрауматског стресног поремећаја-ПТСП-а, трајно неспособан за службу у Војсци Србије, применом одредби члана 200. Закона о облигационим односима-ЗОО усвојио тужбени захтев, налазећи да тужиоцу припада накнада на име нематеријалне штете за претрпљене видове: физичке болове, страх и умањење

опште животне активности у износу од укупно 1.170.000,00 динара, са припадајућом каматом. Налазећи да је неоснован приговор застарелости потраживања тужиоца који је тужена истакла, рачунајући га од доношења решења војнолекарске комисије до дана подношења тужбе.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, сматрајући да је основан приговор застарелости потраживања, јер су протекли рокови из члана 376. ЗОО. Одлука је засновна на схватању да се не може прихватити мишљење вештака да је тужиочево обољење добило коначан облик 27.03.2008. године, када је решењем војномедицинске комисије само утврђено да је тужилац неспособан за службу у Војсци Србије, па се објективни рок застарелости потраживања накнаде штете не може рачунати од тог датума, будући да је тужилац имао дијагностикован ПТСП 2000. године, а операцију кичме 2004. године, тако да је сазнање тужиоца о природи његове болести било да се односи на ПТСП, било на проблеме које је имао са кичмом постојало 2000. године, када се обратио лекарима и од када се лечи.

Неосновано се ревизијом тужиоца указује да је побијеном пресудом погрешно одбијен тужбени захтев за накнаду тражене нематеријалне штете.

Одредбом члана 376. став 1. ЗОО прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило. Ставом 2. истог члана прописано је да у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала. Протеком објективног рока застарелости потраживање у сваком случају престаје, независно од тога да ли је и када оштећени сазнао да су последице обољења трајне и да се његово здравствено стање даљим лечењем неће побољшати. Под сазнањем за штету подразумева се сазнање да је штета настала као и сазнање о њеном обиму и висини. Међутим, захтев за накнаду штете у сваком случају застарева протеком објективног рока од пет година од настанка штете.

Супротно наводима ревизије тужиочева болест-ПТСП попримила је коначан облик 2000. године, када се обратио за медицинску помоћ лекару неуропсихијатру и сазнао од чега болује (а што произлази из лекарских извештаја које је тужилац доставио у доказном поступку, као и из налаза и мишљења судског вештака), па је постављањем такве дијагнозе постао свестан свеукупних последица које осећа и трпи, односно тужилац је тада сазнао за штету. Како је тужбу поднео 10.12.2009. године, по истеку субјективног рока застарелости, а свакако и по истеку објективног рока, то је супротно наводима ревизије, правилна одлука другостепеног суда.

Такође, како је од операције дискуса у току 2004.године, па до вансудског обраћања туженој 25.07.2008. године, захтевом за обештећење ван спора протекао субјективни рок застарелости прописан чланом 376. ЗОО, то је правилан закључак другостепеног суда о основаности истакнутог приговора застарелости.

Неосновано је указивање подносиоца ревизије да је у овој правној ствари требало применити привилеговани рок застарелости из члана 377. ЗОО, јер у овом случају није реч о накнади штете проузроковане кривичним делом, с обзиром да

тужена одговара у смислу одредбе члана 173. и 174. ЗОО, па се рокови застарелости рачунају према одредби члана 376. ЗОО.

Правилна је одлука другостепеног суда о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредби чланова 153. и 154. ЗПП.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић